

Posudek školitele na bakalářskou práci Elišky Babkové: Trendy a kontexty prokreačního chování na území bývalé NDR a NSR.

Předkládaná bakalářská práce podává základní demsociální informaci o trendech a kontextech prokreačního chování v Německu, přičemž hlavním cílem bylo najít podobnosti a odlišnosti obou bývalých německých států NDR a NSR. Obě země prošly od konce čtyřicátých let svým vlastním vývojem a ani sjednocení v roce 1990 neznamenalou úplnou konvergenci.

Bakalářská práce v celkovém rozsahu 51 stran je problémově orientována do dvou okruhů, první představuje trendy plodnosti analyzované pomocí standardních demografických ukazatelů, druhá část je spíše zaměřena na postojové otázky, kdy hledání odpovědi vycházelo z výběrových šetření.

Autorka se ve své práci opírala o datové zdroje i bibliografické záznamy v německém jazyce, které si samostatně shromáždila včetně kontaktů s příslušnými institucemi. Z textu je patrné, že dobře postihla vytčený cíl a její práce přinesla i některé nové a zajímavé poznatky. Logicky začíná popisem datových zdrojů, systémem sběru dat a základní metodikou. Následuje přiblížení historických souvislostí, které jsou důležité pro pochopení demografických trendů v Německu. Další část věnovaná trendům plodnosti se opírá o vývoj počtu živě narozených, měr plodnosti úhrnných i podle věku, průměrného věku žen při narození dítěte a procenta mimomanželsky narozených. Základní souvislosti uvedených změn jsou přehledně komentovány. Postoje obyvatelstva bývalé NDR a NSR k rodičovství založené na souboru studií byly obtížněji uchopitelné vzhledem k nekoordinovaným šetřením prováděným nezávisle na území obou bývalých států. V tomto směru se autorka pokusila o maximální srovnatelnost a současně si je vědoma určitých nepřesností při srovnávání. Při této analýze je důležitá časová dimenze, protože výsledky šetření jednoznačně dokumentují, jak od osmdesátých let dvacátého století se snižoval zájem bezdětných respondentů mít děti, přičemž gradient tohoto úmyslu je intenzivnější v bývalé NSR. Z výsledků studií je rovněž zajímavé, že v současnosti bezdětní respondenti buď preferují dvě děti nebo žádné dítě s výjimkou žen bývalé NDR. Přání mít děti klesá s věkem. Nechybí ani podkapitola věnovaná očekávání lidí od rodinné politiky, které jsou stále odlišné mezi oběma bývalými státy a mezi muži a ženami.

Hodnotíme-li bakalářskou práci jako celek, lze říci, že s výjimkou technického překlepu na str. 28 (v nadpise 5,2 autorka zapomněla smazat dětech) lze říci, že se autorka studované problematiky zhostila velmi dobře. V práci nejsou chyby a je napsána přehledným způsobem vyzdvihujícím zásadní odlišnosti. Cenná je zejména druhá část shrnující výsledky výběrových šetření ve vztahu k dětem. Je také třeba vyzdvihnout skutečnost, že autorka vše zpracovala samostatně a opírala se především o zahraniční prameny. Práce je dobře napsána a dokumentována, a proto ji navrhuji k obhajobě.